

Äldre på arbetsmarknaden i Danmark

Recensionen av boken: 55-70 åriges forbliven på arbejdsmarkedet. Adfaerd, forventninger, aftaler og kendskab til regler

Författare: Mona Larsen, Henning Bjerregaard Bach och Lise Sand Ellerbaek

Förlag: Det Nationale Forskningscenter For Velfaerd (SFI), 2011

Rapporten ”55-70-åriges forbliven på arbejdsmarkedet” är utgiven av Det Nationale Forskningscenter For Velfaerd (SFI) och författad av forskarna Mona Larsen, Henning Bjerregaard Bach och Lise Sand Ellerbaek. Rapporten som utkom år 2011 är aktuell också i Sverige där såväl diskussioner som debatt pågått under flera år om äldres situation på arbetsmarknaden och hur länge vi kan respektive får lov att arbeta i arbetslivet. Sysselsättnings-situationen, arbetsförmågan och synen på arbete är något som intresserat såväl debattörer som forskare under senare år. Den danska studien som är genomförd av forskare vid SFI är finansierad av Arbetsmarknadsstyrelsen i Danmark. Undersökningen visar att det finns stora potentialer i de förväntningar som handlar om de personer som är i åldersgruppen 55-59 år ska fortsätta arbeta i arbetslivet. 55 procent av personerna i denna grupp räknar med att de ska fortsätta vara aktiva och arbeta på arbetsmarknaden efter 60 års ålder. 40 procent i gruppen räknar med att de också ska jobba efter 62 år ålder medan 15 procent anger att de kommer att vara aktiva på arbetsmarknaden efter 65 års ålder. Rapporten innehåller flera intressanta resultat. Ett resultat visar att en hög lön inte är den enda eller självklara motivationen till att man vill fortsätta arbeta efter 65 års ålder. Studien visar att personer som har en

relativt låg månadsinkomst är intresserade av att arbeta efter 65 års ålder eftersom de upplever sig ha attraktiva arbetsvillkor hos sin arbetsgivare. Det finns enligt SFI-studien flera faktorer som påverkar i vilken utsträckning som en äldre person väljer att fortsätta arbeta på sin arbetsplats efter 60 års ålder. Om arbetsplatsen är attraktiv och gynnsam underlättar detta väsentligt för personen att fatta sitt beslut att fortsätta arbeta. En god lön och en bra arbetsledning på arbetsplatsen är också faktorer som främjar personen att vara kvar i arbetslivet. Likaså har goda arbetsvillkor som omfattar en god fysiska och psykosocial arbetsmiljö en stor betydelse om den äldre personen kommer att fortsätta jobba eller ej. Undersökningen visar att det också finns andra faktorer som kan vara avgörande nämligen om det finns signaler på arbetsplatsen som säger att en äldre person ska sluta. Det kan då handla om såväl mer uttalade signaler som oskrivna regler på arbetsplatsen. Forskarna skriver följande om vilka faktorer som kan ha inverkan på benägenheten att fortsätta att arbeta för en äldre person. De skriver: ”Høj lønindkomst ser ut til at være en vigtig parameter for nogle når de vælger at blive længe på arbejdsmarkedet. Det gælder personer, der har en lang arbejdsuge og dermed en relativ stærk tilknytning til arbejdsmarkedet. Høj lønindkomst gør det imid-

lertid ikke alene. Der er således en anden gruppe-, som ligeledes forventer at blive længe på arbejdsmarkedet. Det drejer sig om personer, der nærmer sig folkepensionsalderen og som har lav lønindkomst og en relativ kort arbejdsuge. Denne gruppe ser ud til at arbejde, fordi de har attraktive arbejdsvilkår, snarere end af økonomiske årsager” (s.31). SFI-forskarna genomförde en forskningsenkät som omfattade telefonintervjuer med äldre yrkesverksamma personer. Dessa intervjuer genomfördes under perioden september till november år 2010. Totalt medverkade 5.140 personer i studien. Rapporten som kan ses som en statistikrapport är intressant och välskriven. Den omfattar totalt 6 kapitel och en bilaga med tabeller. Rapporten som baseras på en stor forskningsenkät omfattar totalt 89 tabeller och figurer. I slutet av rapporten återfinns också litteraturreferenser. Den danska studien är högaktuell att ta del av utifrån den samhällsdebatt som har pågått och som pågår om äldre personer på arbetsmarknaden och åldreperspektivet.

Jörgen Lundalv

Docent, Göteborgs Universitet och
Umeå Universitet

Jorgen.Lundalv@socwork.gu.se

Jorgen.Lundalv@surgery.umu.se